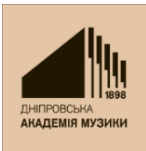

**ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ
КАФЕДРА МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМ. І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. О. ГОНЧАРА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**КАФЕДРА
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ**

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНИ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**Всеукраїнської наукової конференції
«Міждисциплінарний простір сучасної гуманітаристики»**

1 травня 2026 року

Дніпро

УДК 001.1:1+93/94+008+37+159.9+7.01

Затверджено на засіданні науково-методичної ради
номер 5 від 21 травня 2026 р.

Кондрацька Л. А.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПЕРФОРМАТИВНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО МИТЦЯ// Міждисциплінарний простір сучасної гуманітаристики: зб. матеріалів доп. Всеукраїнської наукової конференції, 1 травня 2026 р.. КЗВО «Дніпров. акад. музики» ДОР», кафедра міждисциплінарних досліджень, НДЦ «Інститут світової культури1», Харківський національний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського, Дніпровський національний університет ім. О. Гончара, Національний юридичний університет ім. Я. Мудрого. Дніпро, 2026. с.53-56

У збірнику опубліковані тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції «Міждисциплінарний простір сучасної гуманітаристики». Конференція присвячена проблемам міждисциплінарних досліджень на перетині філософії, культурології, психології, історії, педагогіки, мистецтвознавства в контексті удосконалення наукового пошуку та висвітлення дослідницького потенціалу сучасних гуманітарних проєктів. Концептуальним стрижнем конференції виступають питання сучасної особистості в аспекті збереження її людяності, яка ґрунтується на нелінійному ризоматичному мисленні та мультісенсорному сприйнятті. Доповіді охоплюють широкий спектр проблематики, включаючи трансцендентальні виміри міждисциплінарності в філософії та культурології, аналітику метамодерну, впливи штучного інтелекту, питання амбівалентності писемності та читання, музичного та дизайнерського мислення, проблеми авторства та психології в музиці.

Наукова редколегія : д-р. філос. наук, професор Юлія ШАБАНОВА, канд. пед. наук, доцент Лариса ГОНТОВА

Степанюк А. В., Бак В. Ф.

БІОЕТИЧНІ ЗНАННЯ ЯК ГУМАНІСТИЧНИЙ ВИМІР ПРИРОДНИЧИХ НАУК.....29

Тарасова Н. Ю.

АЛГОРИТМІЗАЦІЯ ТВОРЧОСТІ Й ПРОБЛЕМА АВТОРСТВА.....32

Айтов С. Ш.

ІСТОРИЧНО-АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ВИМІР СУЧАСНОЇ ФІЛОСОФІЇ ІСТОРИЇ І АНАЛІЗ ДИНАМІКИ КУЛЬТУРИ.....35

Павлов В. Г.

МОРАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ В ЗМІНЮВАНИХ УМОВАХ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.....39

Ковальський Ю. О.

АНТРОПОЛОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ФІЛОСОФСЬКОЇ ОСВІТИ У ПОЛІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ.....42

Ходотаєв А. А., Продан Є. О.

СОЦІАЛЬНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ОСОБИСТІСНИХ РОЛЕЙ.....45

Кваша А. О., Завадська А. О.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ШІ У ТВОРЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ.....50

Секція 2.

Інтегративні тенденції сучасного мистецтвознавства

Кондрацька Л. А.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПЕРФОРМАТИВНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО МИТЦЯ.....53

Савченко Г. С.

МУЗИЧНЕ МИСЛЕННЯ І ДОСВІД СЛУХАННЯ: СТРУКТУРА І МЕХАНІЗМИ КОНСТИТУЦІЇ СМISЛУ.....56

СЕКЦІЯ 2

ІНТЕГРАТИВНІ ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА

*Кондрацька Людмила Анатоліївна,
доктор педагогічних наук, професор,
Тернопільського національного
педагогічного університету імені Володимира Гнатюка,
e-mail: luda.kondratska@gmail.com
http://orcid.org/0000-0002-2885-138X*

РЕАЛІЗАЦІЯ ПЕРФОРМАТИВНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО МИСТЦЯ

Представлено методологічні підходи в реалізації перформативної концепції професійної підготовки сучасного мистця.

Ключові слова: перформативна концепція, методологічний підхід, серендипність, рандомізація

Проблема меж тотальної евідентності закодованої у артефакті смислової інформації, а отже успішної реалізації процесу вчуття реципієнта у сповідь (іконіку) предметної сутності окремо взятого художнього тексту (дії) не втрачає своєї конститутивності та не перестає залишатись горизонтом для теорії і практики вітчизняної професійної мистецької освіти. Утім, аналіз змісту навчально-методичної літератури, запропонованої сучасному учителю мистецтва, показує, що він переважно зорієнтований на аристотелівську «естетику природи». Йдеться про утвердження в сучасній практиці мистецької освіти парадигми екуменічно-безособового тлумачення мистецтва як єдиного безкінечного тексту, створеного сукупним творцем.

Її процес зумовлений закономірностями:

- антиномічної взаємозалежності альтернативного і коеволюційного шляхів розвитку інформаційних структур;
- перманентної прискорюваності процесу об'єднання і неустанної трансформації шляхів колоподібної еволюції цих структур;

- взаємопроникливого розсіювання як чинника корелювання суб'єкт-об'єктних, суб'єкт-суб'єктних відношень у практиках виробництва-споживання;
- різновекторності часо-просторової взаємодії дигітальних предметних текстів у лабіринтах «цифрової культури»;
- утвердження «кліповості» як панівної форми світосприйняття та світоосмислення, що дає підстави для висновку про переконливу перемогу так званих «інтуїтів», «лицарів сьомого чуття» над «сенсориками», тобто «лицарями шостого чуття».

Засновані на цих закономірностях принципи традиційної художньої дидактики, зазвичай, виконують лише інструментальні та орієнтувальні функції у процесі відбору змісту мистецької освіти – без scum-проектування умов особистісного розкриття суб'єкта навчання. В результаті цивільно-технічний, машинно-виробничий модус власної людяності стає панівним метатрендом, а симулятивна гра – головною ознакою соціогуманітарного освітнього дискурсу.

Це провокує концептуальну спрямованість процесу викладання мистецьких дисциплін в русло культурового релятивізму і енвіронментальної естетики, а отже «приручення» симулякрів традиційних духовних цінностей, пересічного споживацького смаку (нав'язаного сучасними ЗМІ) і переведення елітарного художнього знання на рівень доступного. Така художньо-освітня діяльність постає децентралізованою, багатовекторною, гетерогенною системою, що лише імітує деяку передбачувано-перетворювальну самоорганізацію.

Обнадійливим виходом із кризи постмодерністської методології мистецької освіти постає перформативна концепція професійної підготовки сучасного мистця, зокрема вирішення дослідницької проблеми. Здатність сучасного акціоніста-виконавця (інструменталіста, вокаліста, танцівника, актора, маляра, скульптора) до перформативного вчинку передбачає створення (організацію) ним художнього явища / артпроекту як а-топічного метаксису – одночасного перебування в реальності символу і / між в символі реальності.

Реалізація такої концепції щасливої випадковості постає предметом перформативної рандомізації, а її чинником – моральнісно-перформативний аскетизм. Дослідження обох феноменів потребує окремого методологічного підходу.

Один із таких методологічних підходів у перформативному педагогічному дослідженні – серендипний. *Перший тип перформативної серендипності* відсилає до ситуації випадкового спостереження, коли ні саме спостереження, ні зроблені з нього висновки не є частиною вже проведеного дослідження. Однак ця випадковість відкриває можливість для отримання нового знання, яке врешті-решт призведе до нових теорій та / або успішних винаходів.

Другий тип перформативної серендипності пов'язаний з процесом пошуку вирішення однієї проблеми, який раптово призводить до вирішення іншої. Утім, ця випадковість доступна лише підготовленому і спостережливому розуму, який здатний до інтуїції совісті і енергетичного перебування в благодаті як «чистого в чистому».

На противагу серендипному, епістемологічно-рандомізований методологічний підхід у перформативному педагогічному дослідженні пропонує слідувати невизначеним, але раціональним шляхом вирішення проблем, бо саме в цьому випадку ми можемо отримати як принципово нові методи вирішення проблем, так і принципово нові результати. Цей підхід ґрунтується на принципах моральнісно-перформативної аскези:

- світоглядної ревалюації;
- міфопоетичної стабілізації системи Істини як Блага;
- відновлення ідеї трансцендентності Істини, органічно пов'язаної з кінетикою прийняття добра і любові (тобто сензитивності благодаті);
- рефлексії і кристалізації етичного прогнозування майбутнього.

Це неминуче вимагає від співучасників навчального перформансу невсипущого вчування один в одного і неухильного зростання у особистому благочесті. Адже однакові для всіх вимоги не замінюють ні духовного досвіду, ні спеціальних знань, ні майстерності. Їх практична реалізація особистісно

обумовлена. І лише у цьому випадку вони можуть сприяти збагаченню досвіду майбутнього педагога у розумінні ролі перформативної партисипації у духовному подвижництві.

Савченко Ганна Сергіївна,
кандидат мистецтвознавства, доцент,
завідувач кафедри композиції та інструментування,
Харківський національний
університет мистецтв імені І. П. Котляревського
e-mail : Ianna2@ukr.net
<http://orcid.org/0000-0002-9845-0450>

МУЗИЧНЕ МИСЛЕННЯ І ДОСВІД СЛУХАННЯ: СТРУКТУРА І МЕХАНІЗМИ КОНСТИТУЦІЇ СМISЛУ

Розглянуто концепції слухання у філософії Ж.-Л. Нансі та Р. Скрутона як підґрунтя для осмислення специфіки музичного мислення та механізмів конституції музичного смислу. Проаналізовано поняття резонансу, акустичного досвіду та акустичного гештальту, через які музичне слухання постає як особливий інтенціональний процес, спрямований на внутрішню організацію звукових подій. Обґрунтовано, що музичне мислення може бути трактоване як процес формування акустичного гештальту у слуханні, який потребує специфізованої інтенціональності музичної свідомості. Визначено, що конституція музичного смислу відбувається на перетині слухового та візуального модусів досвіду, зокрема у взаємодії слухання і роботи з партитурою.

Ключові слова: досвід слухання, музичне мислення, резонанс, акустичний гештальт.

У низці праць філософів феноменологічного напрямку ідея музики як особливого досвіду розробляється завдяки категоріям “слухання”, “слуховий горизонт”, “звук”, “тиша”, що дає підстави опосередковано підійти до сутності музики і музичного мислення. Саме *слухання* стає головним предметом філософського аналізу в однойменній праці французького філософа Жана-Люка Нансі⁴², в якій музика залучається передусім як особливий випадок цієї події та досвіду.

Ж.-Л. Нансі проводить принципову межу між «баченням» і «слуханням»,

⁴² Nancy J.-L. *Listening* (C. Mandell, Trans.). Fordham University Press. 2007. 85 p.